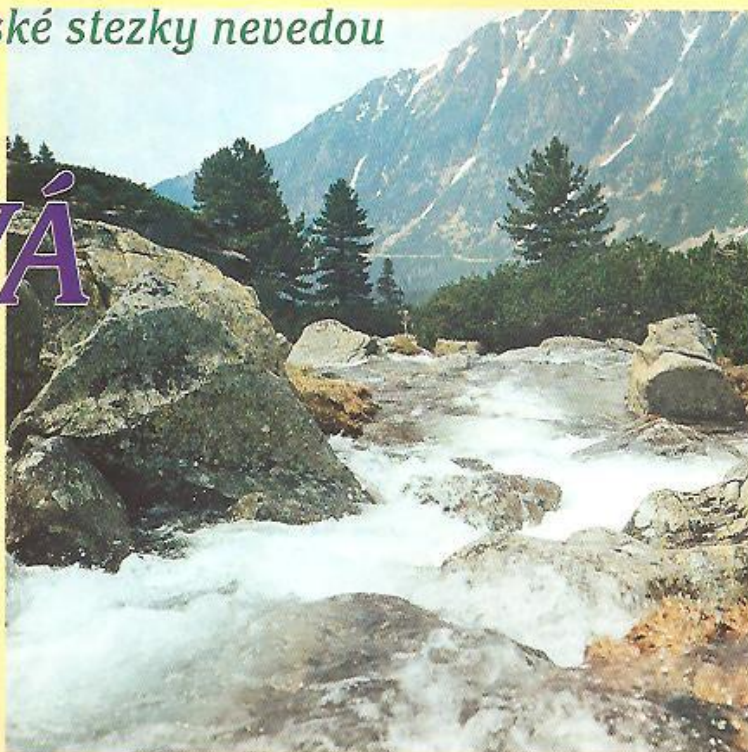

Zná místa, kam tatranské stezky nevedou

Božena MRHOVÁ

(15.10.1925)

Ve slunném dubnovém dnu jsme s Boženou Mrhovou stály na březích ještě zamrzlého jezera na Štrbském plese, obdivovaly jsme zasněžené štíty Tater a vnímaly jejich krásu stejně intenzivně, jako po celá desetiletí našeho pobytu v Tatrách. Boženka vzpomínala, na které z túr ji zastihla bouře, kde byly s přítelkyní nuceny bivakovat, ze které z dolin sestupovaly temnou nocí, kde objevily květinčky petrklíče nejmenšího, které byly pod ledem jako zalité ve skle, nebo kvíteček ve skalní štěrbině, jehož semínko tam zavál vítr.

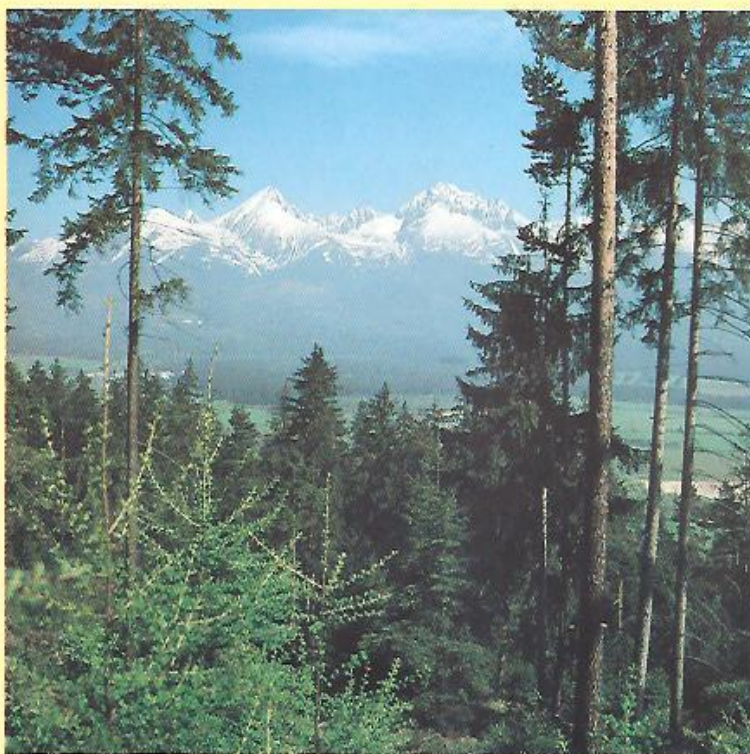

△ Zlomiskový potok

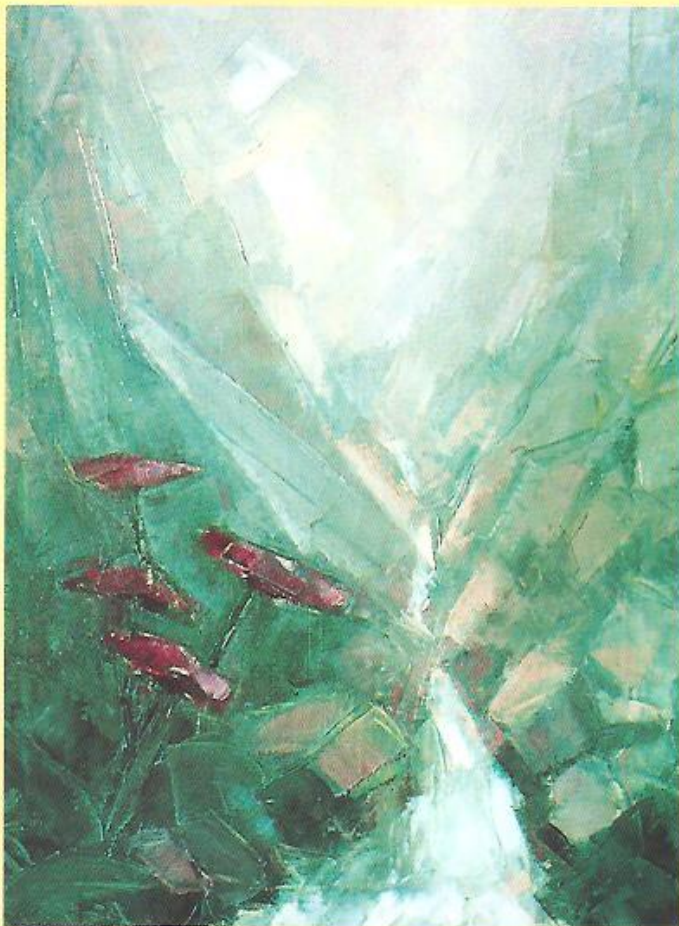
Jaký to byl "vítr", který způsobil, že se do Vysokých Tater z rodných Třebechovic Božena Mrhová dostala?

Bylo několik let po válce, kdy přišla navštívit svoji sestru, bydlící tenkrát ve Vysokých Tatrách. Sestra se pak vdala, odešla do Čech a Boženka? Ta zůstala ve V. Tatrách doposud. První dva roky pracovala ve fotoateliéru v Popradu, poté jako fotodokumentaristka v Podtatranském muzeu v Popradu a později přešla s ředitelem muzea Ivanem Bohušem a botaničkou Libuší Odložilíkovou - Pačlovou do Muzea TANAPu v Tatranské Lomnici. Neúnavně fotografovala, shromažďovala a třídila fotodokumentaci o tatranské přírodě, lidech, kteří zde žijí a pracují, jejich zvycích ve vesnicích v podtatranském regionu, když společně s pracovníkem Výzkumné stanice TANAPu Dr. J. Olejníkem, CSc. o nedělích a svátcích vyjížděla do terénu. Fotografovala lesní dělnice při práci v lesních školkách, ale vystupovala i do výšek, kam turistické stezky nevedou, aby

(Pokračování na str. 19)

△ Pohled z jihu na Končistú a Gerlach

(Dokončení ze str. 2)

zdokumentovala, jak se zalesňují holiny. Fotografovala štíty i doliny, mořská oka, skály, ve kterých nesčetněkrát vylezla na štíty - za květinami a rostlinami, které rostou vzdor drsné horskému klimatu. Když v roce 1984 odcházela do důchodu, v archivu Muzea TANAPu zanechala 30 000 negativů.

Bez fotoaparátu nechodila ani o svém volnu, když s přítelkyněmi dělaly túry, v zimě výlety na běžeckých lyžích. Úzce spolupracovala s redakcí časopisu Vysoké Tatry a snad v každém čísle měla již od jeho založení publikovány fotografie. Vždyť to bylo nejen její zaměstnání, ale i záliba. Po odchodu do důchodu vystřídala fotoaparát za štětec, aby se zcela mohla věnovat své další velké zálibě - malování. Znovu s pohledem umělce ztvárnila atmosféru a krásy tatranské přírody, tentokrát na plátně. Výtvarnou činnost se léta řadila mezi přední amatérské výtvarníky Popradská, obesílala svými pracemi různé výstavy. Její samostatná výstava ve vile Flóra ve Starém Smokovci v roce 1986 měla velký úspěch. Jak se k malování

Svišť, olej ▷

dostala? Ráda již od dětství kreslila. V letech 1940 - 42 získala odborné vzdělání na dvouleté grafické škole v Praze. Poté, co se přestěhovala do V. Tater, absolvovala v Ústředním domě lidové tvořivosti v Praze dálkově kurs kresby a grafiky. Hodně se rovněž naučila na hodinách kresby a malby u akad. malíře Andreje Borutha v Tatranské Poliance. Byla členkou výtvarných kroužků ve Svitú a Popradu, jejichž členové se pravidelně scházeli v krásné přírodě Zamagurí, zdokonalující pod vedením zkušených malířů vlastní tvorbu.

V její výtvarné tvorbě dominují olejomalby - krajinky. Tvořila ale i portréty, akvarely, kresbu, grafiku. Ve svých skicářích má hodně skic. Krásu tatranské přírody zvětšila i jinak, nejsilnější zážitky zapsala a tyto řádky rovněž dokládají její vztah k Tatrám, ale i to, jakou citlivou a poetickou duší tato žena je, jak umělecky vnímá svět kolem sebe.

Nyní už Božka Mrhová tatranské štíty nezdolává, na dlouhé túry nechodí. Ale nenechá si ujít příležitost, aby si nezašla do lesa, na louky, alespoň pohledem se podívat na štíty hor a nasbírat pro svoji tvorbu nové inspirace.

Marína Kusendová
Foto: Božena Mrhová

◁ Tatranská nálada, olej

